

[Marianne Bentsen-Pedersen]

det på. Det tror jeg også jeg pointerede i mit første indlæg.

Til hr. Wilhjelms vil jeg godt sige, at vi har fremsat forslag om, at man skal stille krav om energibesparende forbedringer ved boligen. Vi har haft forslag om, at man skulle lave en konsulentordning, hvis råd ikke kun skulle være råd, men også krav, som skulle opfyldes af husejeren. Vi går altså stærkt ind for, at man stiller nogle minimumskrav til vedligeholdelse og til energibesparelser.

Ministeren for skatter og afgifter (Lykketoft):

Jeg skal kun komme med to korte bemærkninger.

Det undrede mig, at hr. Fogh Rasmussen kunne erklære sig uenig i skatteministerens bedømmelse af beskæftigelsesvirkningen af dette forslag, for jeg fremkom nemlig ikke med nogen bedømmelse af beskæftigelsesvirkningen af dette forslag. Det, jeg sagde, var, at vel er der da en positiv beskæftigelsesvirkning i at nedsætte det offentlige indtægtsgrundlag med nogle milliarder kroner, men i den indsats, vi skal gøre for beskæftigelsen, er vi under alle omstændigheder tvunget ud i en prioritering. Der er masser af forslag, der giver en positiv beskæftigelsesvirkning, og regeringen prioriterer – det mener vi er det mest ansvarlige – faktisk den type af beskæftigelsesfremmende indsats, som styrker produktionsapparatet, højest. Derfor vil vi komme med en lang række forslag på dette område, også i relation til vedligeholdelse og forbedring af bygninger, men afskrivningsberettigede erhvervsbygninger. Det vil sikre tilsvarende beskæftigelsesvirkninger, men vil i modsætning til dette forslag ikke give nogen forøgelse af de private forbrugsmuligheder, for det er faktisk regeringens opfattelse, at vi er nødt til at holde de disponible indkomster nogenlunde konstante i de kommende år, for at hele den vækst, der måtte være i økonomien, kan reserveres til at forbedre vores produktionsapparat og styrke vores konkurrenceevne. Det var det, jeg talte om.

Det er også en bemærkning til hr. Bollmann, der sandelig stod heroppe og sagde, at regeringen, socialdemokratiet, havde demonstreret sin modstand mod ejere og lejere ved ikke at gå ind for dette forslag. Selvfølgelig er landets største parti ikke modstander af

ejere og lejere – så ville det ikke ret lang tid være landets største parti – men vi er altså nødt til at anlægge den prioritering. Oppositionen er noget friere stillet, den kan gå ind for alle forslag, uanset hvad de koster, og det er også det, der sker gang på gang fra denne talerstol.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af:

Forslag til lov om ophævelse af lov om særlig indkomstskat m. v. (Afskaffelse af kapitalvindingsskatten).

[Af Ove Jensen (FP) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 62. Fremsat 22/1 82).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Lykketoft):

Forslaget går ud på, at særlig indkomstskat skal ophæves med virkning fra udløbet af indkomståret 1981. Forslag af denne type har længe stået på fremskridtspartiets faste repertoire; det er således mindst 9. gang, partiet har fremsat dette eller lignende forslag; sidst skete det den 30. oktober 1981.

Det bør derfor ikke undre forslagsstillerne, at regeringens holdning til et forslag af denne type er den samme, som den har været de foregående 8 gange.

Jeg skal måske tilføje, at vel må vi afvise en fuldstændig afskaffelse af den særlige indkomstskat, men vi er klar over, at lov om særlig indkomstskat m.v. ikke på alle områ-

[Ministeren for skatter og afgifter]

der er hensigtsmæssig. Vi vil derfor i denne folketingsssamling fremkomme med forskellige forslag til ændringer. I hvert fald vil der fremkomme et forslag om skattefri omdannelse til selskab, der ændrer nogle problemer omkring goodwillbeskatning. Der vil også på hovedaktionærbeskatningens område komme forslag til forbedringer, som det blev bebudet sidste sommer, og ligeledes er det vores agt at følge op den hensigtserklæring, der lå fra de tidligere forligspartier, fra april 1981, også for så vidt angår de generationsskifteproblemer, der kan knytte sig til avancebeskatningen af fast ejendom.

Vi er altså ikke uopmærksomme på problemer knyttet til den udformning, den særlige indkomstskat har nu, men må afvise fremskridtspartiets her igen fremsatte lovforslag om afskaffelse af den.

Karl Nielsen (S):

Det forslag, vi her har til behandling, kan man vist godt sige er et typisk fremskridtsforslag, idet det, hvis vi gennemfører en ophævelse af lov om særlig indkomstskat, vil få den konsekvens, at en række arbejdsfrie indkomster undgår beskatning, og det vil igen være til skade for folk med almindelige indkomster, som må betale en merskat.

I bemærkningerne til lovforslaget skriver forslagsstillerne, at den lov, man vil have ophævet, er ungdomsfjendsk, pensionistfjendsk, ja, samfundsfjendsk. Det er selvfølgelig noget sludder, for det er lige stik modsat: en lov af denne karakter er ungdomsvenlig og pensionistvenlig, og hvad man ellers kan fortsætte med at sige, idet man skaber midler til forskellige indsatser på disse områder. Det er simpelt hen noget vås fra ende til anden, der er skrevet i disse bemærkninger.

Jeg skal på mit partis vegne afvise lovforslaget.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg tror nu ikke, at hr. Karl Nielsen har så forfærdelig meget ret, når han bruger ordet »vås«. Der står mange gode ting i bemærkningerne til dette forslag om at afskaffe den særlige indkomstskat, som fremskridtspartiet her for vistnok 9. gang, som det er sagt, fremsætter.

Jeg vil blot sige, at selv om jeg kan tilslutte mig en del af det, der er skrevet, så kan

jeg nok ikke gøre det med hensyn til ordvalget. Det er undertiden lidt svært, fordi fremskridtspartiet har en særlig form for ordvalg, som vi andre ikke helt kan følge.

Men fremskridtspartiet skal nu ikke have utak for, at de fremsætter dette lovforslag og gør det på ny, og jeg vil da sige, at sidste gang de fremsatte det, var det ikke deres skyld, at vi ikke nåede at drøfte det her i tinget; det var jo regeringen, der havde travlt med at få udskrevet valg.

Forholdet er det, at den særlige indkomstskat faktisk gør megen skade, ikke mindst for generationsskiftet. Der kan være nogle enkelte områder, hvor særlig indkomstskat måske er på sin plads, men stort set må man sige, at det er den ikke. Hvis man bare tager de sidste dages debat, så viser det sig, at de store erhvervsorganisationer – også dem, der repræsenterer de mindre næringsdrivende – kan eftervise, hvor mange der i årenes løb er kommet i klemme og kommer i klemme ved denne lovgivning. Det er næsten således, at man ikke kan skifte fra den ene virksomhed til den anden, og generationsskiftet bliver i hvert fald særdeles tungt. Alt det, vi kan medvirke til at prøve på at få skatten bort, helst helt, men i hvert fald så meget, som det er gørligt, vil vi gøre.

Jeg kan slet ikke deltage i sangen, ligegyldigt hvilket vers det er, om de arbejdsfrie indkomster, for man tænker i denne forbindelse slet ikke på, hvor meget de oppostede pengeværdier er blevet til, og hvor meget de er belagt med reelle skattekrone i det øjeblik, der skal afstås.

Men det er da et lille lyspunkt, at skatte- og afgiftsministeren nævner, at der er nogle områder, hvor han vil sørge for, at der kommer en mere hensigtsmæssig ordning af forholdene. Jeg vil sige om dette, at det, vi vel savner mest, og det, vi er stillet i udsigt for længst af det, skatteministeren har givet tilsagn om, er en ændring af hovedaktionærbeskatningsreglerne, de såkaldte værneregler, som alle i fjor, vist også ministeren selv, var enige om ikke var i orden. Jeg ser hen til, at det kommer meget snart, for vi havde egentlig lovet, at det skulle være klaret, således at man slet ikke skulle komme til at gøre brug af de meget snørklede regler, som blev fastsat i fjor, næsten ved en fejltagelse.

Lad mig til sidst sige, at det kan være meget godt, at man kommer til at kunne om-

[Hagen Hagensen]

danne virksomheder skattefrit til selskaber, men det løser ikke problemet. Hvis det er tanken om en virksomhedsskat, som vi ikke skal drøfte her i dag, ministeren har i baghovedet, så lad os gemme det til en anden gang og se på, om der er goder i det forslag – jeg tvivler derom. Men i hvert fald vil vi om dette lovforslag sige, at vi vil holde for, at det var en naturlig ting stort set at ophæve alt, hvad der har med særlig indkomstskat at gøre.

Anders Poulsen (V):

Nu er det fremsatte lovforslag jo en stor mundfuld. Hvis skat på de forskellige indtægtsarter, der er lagt ind under lov om særlig indkomstskat, med ét slag skulle afskaffes, så var det måske nok temmelig meget.

Jeg synes, der er grund til at sige, at vi er glade for, at dette forslag er fremsat, fordi det giver anledning til i skatte- og afgiftsudvalget at se kritisk på en lang række af de fortjenester, der i øjeblikket falder ind under loven om særlig indkomstskat. I den forbindelse tænker jeg først og fremmest på fortjenester ved salg af fast ejendom i landzone. Men jeg tænker også på aktieavancebeskatningen, hvor de aktionærer, der er under værnereglerne, er urimeligt stillede i øjeblikket, og jeg tænker såmænd også meget på goodwillbeskatningen i den forbindelse. Så fremskridtspartiet skal ikke have utak for, at man har fremsat dette forslag.

Ministeren nævnte i sit indlæg, at ikke alle bestemmelser i lov om særlig indkomstskat er hensigtsmæssige. Det, ministeren sikkert tænkte på i den forbindelse, er administrationen af de forskellige ordninger, der hører under lov om særlig indkomstskat. Der kunne trækkes mange eksempler frem i den forbindelse. Lad mig nøjes med at trække ét frem. Det vedrører ekspropriationserstatninger, som alligevel skal administreres, selv om ekspropriationserstatninger nu er skattefrie.

Det enkelte eksempel, jeg tænker på, er Surløkkefamilien. Der er jeg nødt til at sige, at skatte- og afgiftsministerens holdning til Surløkkefamilieens tragedie i forbindelse med den totalekspropriation af deres ejendom, der fandt sted af hensyn til almenvellet, ikke må udelukke, at det danske samfund foretager den retfærdighedshandling, der ligger i at eftergive familiens skattegæld på 455.000 kr.

Som nævnt er ekspropriationserstatninger nu fritaget for kapitalvindingsskat, men fritagelsen blev indført med virkning fra den 5. maj 1979, og nogle få måneder forinden havde Surløkkefamilien fået eksproprieret eller var blevet tvunget til tvangsafståelse af sin landbrugsejendom. Fuldstændig erstatning, som der står i grundloven, i den forbindelse er vanskelig at opføre på afståelsestidspunktet. For Surløkkefamilien har det senere vist sig, at den ikke kunne anskaffe en tilsvarende landbrugsejendom på tilsvarende vilkår for erstatningsbeløbet.

Nu er situationen den, at Surløkkefamilien har en tvangsauktion hængende over hovedet, først og fremmest på grund af afdrags- og forrentningsvilkårene vedrørende kapitalvindingsskatten. Ministeren har i denne trangssituation klart lovhjæmmet til at eftergive kapitalvindingsskatten. Lovhjemmelen ligger i statskattelovens § 37, men alligevel har ministeren afslået en sådan anmodning, og jeg må sige, at afslaget ikke er særlig relevant begrundet.

Jeg vil godt opfordre til, at ministeren specielt tager denne sag op til fornyet overvejelse, og jeg vil også godt ved denne lejlighed opfordre de øvrige af folketingets partier til at se velvilligt på og erklære sig som tilhængere af, at der sker en eftergivelse af kapitalvindingsskatten i dette, skal vi sige meget ulykkelige tilfælde.

Formanden:

Det var måske ind imellem lidt vanskeligt at se sammenhængen med det foreliggende lovforslag, men det skal jeg lade passere denne gang.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Jeg vil gerne starte med at læse op af bemærkningerne til lovforslaget:

»Umiddelbart finder alle, at det er urimeligt at beskatte arbejdsfrie indtægter mildere end indtægt skabt i sved og slid, undertiden med invalidering til følge.«

Dertil vil jeg godt sige ja, og det er ikke kun umiddelbart, det virker på den måde. Men konklusionen i forslaget er højst tvivlsom, for den går ud på, at man skal afskaffe både indkomsskatten og den særlige indkomstskat. Det synes jeg nok er en lidt besynderlig konklusion på indledningen til forslaget.

[Marianne Bentsen-Pedersen]

Det, der er fremskridtspartiets største problem, kan jeg forstå, er generationsskiftet. Hvordan får man nye kræfter ind, og hvordan får man de gamle til at gå af? Det er for så vidt et relevant problem. Jeg synes, at noget af det, man kunne se på i den forbindelse, er, om man kunne lave en løbende kapitalvindingsskat, som blev betalt hvert år. Hvis man gjorde det, f. eks. i forhold til vurderingerne, så ville det, ud over at man fik inddraget nogle af de stigninger, folk får på deres ejendomme uden at gøre noget for det, være en skatteform, som det var meget svært at unddrage sig, uanset hvor mange kringler man kunne lave. Det er jo sådan, at tallene ligger på bordet i form af vurderinger osv., og det ville være meget svært at lave skatte-snyd med de tal. Det synes jeg er en meget god begrundelse for, at man måske skulle gå videre ad den vej i stedet for at ophæve det.

Birte Nyby Sørensen (CD):

Forslag til lov om ophævelse af lov om særlig indkomstskat m.v. er ikke et nyt forslag; det har været fremsat mange gange før af fremskridtspartiet.

CD har stadig en positiv holdning til at deltage i at lempe kapitalvindingsskatten. Helt at ophæve den er nok for stort et skridt at tage på én gang. En del af lovforslaget vil blive behandlet i forbindelse med forslaget til folketingsbeslutning om en dynamisk landbrugspolitik og det erhvervspolitiske oplæg, som CD er medforslagsstiller til.

Inden for landbrug og i forbindelse med afståelse af goodwill er skatten absolut en hæmsko for unge, dygtige erhvervsfolks mulighed for udvikling. Derfor er CD positivt indstillet over for forslaget og indstillet på en velvillig behandling i udvalget.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det forslag, vi her behandler, drejer sig jo om afskaffelse af særlig indkomstskat på alle områder, ikke bare på et bestemt område.

Loven om særlig indkomstskat eller kapitalvindingsskatten virker efter radikal opfattelse ikke rimeligt og godt på adskillige områder, og efter min mening er det nødvendigt, at vi ændrer kapitalvindingsskatten, men jeg er ikke tilhænger af, at vi ophæver den totalt på alle områder.

Nu kan jeg forstå på formanden, at det ikke er rimeligt, at vi bringer Surløkkefamilien ind her, så det skal jeg naturligvis ikke gøre. Men det er spørgsmålet, om en sådan lov om hel eller delvis ophævelse af lov om særlig indkomstskat, om ophævelse af kapitalvindingsskatten, ikke skulle have tilbagevirkende kraft. Det har vi jo tidligere haft, netop når det gælder kapitalvindingsskat. Sidst vi drøftede det, var i forbindelse med den gældende lov, altså den, man nu foreslår helt ophævet. Lovændringen blev dengang gennemført af venstre og socialdemokratiet, og jeg foreslog dengang, at den skulle have tilbagevirkende kraft. Den daværende minister, det var venstres hr. Anders Andersen, afviste det og, synes jeg, på en temmelig kategorisk og nedladende måde. At give det tilbagevirkende kraft blev kaldt »usagligt og ikke rimeligt«, og derfor ville venstres hr. Anders Andersen afvise det. Jeg havde foreslået, at vi dog drøftede det endnu en gang, men ministeren sagde: der er ingen grund til at afbryde nogen behandling, for jeg vil ikke gå ind i nogen overvejelse med hr. Bernhard Baunsgaard om at lade det få tilbagevirkende kraft. Det var jo meget stærke ord dengang.

Når vi engang kommer til kapitalvindingsskatten, så er det et princip, vi også skal drøfte, om sådan noget skal have tilbagevirkende kraft. Det har jeg villet sige allerede ved behandlingen af dette lovforslag, som jeg i øvrigt ikke mener skal gennemføres; det er for omfattende.

Arne Bjerregaard (KrF):

Kun en enkelt bemærkning om Surløkket-sagen.

Jeg synes, det er bemærkelsesværdigt, at sagen rejses fra venstres side, når det netop var en venstreskateminister, der ikke ville være med til at opsamle Surløkkefamilien under loven. Men vel, sen erkendelse er selvfølgelig bedre end ingen. Men jeg tror dog, det er for sent. Det vil skabe en masse forviklinger, hvis vi skulle til at samle familien op under den lovgivning nu. Om det kan gøres på anden måde, ved jeg ikke.

Vel, det var jo selve loven om særlig indkomstskat. Vi har altid sagt, at særlig indkomstskat på væsentlige områder ikke er hensigtsmæssig, idet den fastlåser visse strukturer i samfundet, og det ødelægger generati-

[Arne Bjerregaard]

onsskiftet, og de fleste erkender efterhånden, at sådan er det faktisk blevet.

Argumentationen for særlig indkomstskat kan være rigtig vedrørende visse områder, men med hensyn til fast ejendom i al almindelighed er det urimeligt, og selv regeringens eksperter har jo nu erkendt, at der faktisk ikke er en kapitalgevinst, idet man ved behandlingen af de nye finansieringsformer erkender, at prisudviklingen i al almindelighed i samfundet og ejendomsprisudviklingen altid følges ad i det lange løb, og derfor kan der jo sådan set ikke være en speciel gevinst på fast ejendom. Hvis man ville beskatte gevinster i perioder, hvor gevinsten på fast ejendom er højere, eller hvor den registreres, fordi prisstigningen på fast ejendom har været stærkere end prisstigningen i øvrigt i samfundet, så måtte man jo også i tilfælde som nu, hvor det gik den modsatte vej, udbetale tabet ved fast ejendom, hvis man skulle være retfærdig. Derfor mener vi stadig væk i kristeligt folkeparti, at kapitalvindingsskatten på i alt fald fast ejendom burde totalt ophæves, og på andre områder, som skatteministerens også er inde på det, må den omlægges.

Lad mig til sidst sige til skatteministeren, som ellers er meget charmerende: lad nu være med, fordi det er et forslag fra fremskridtspartiet og os andre, at være så sur. Vi skal jo også have lov til at markere, hvad vi vil. Vi får jo ikke lov til igennem så mange forslag at markere, hvad vi vil, som regeringen får lov til. Jeg synes selvfølgelig, at ministeren skal vurdere forslagene ud fra ministerens synsvinkel, det er da helt rimeligt, men det kunne ministeren nu godt gøre på den charmerende måde, han kan gøre det på.

(Kort bemærkning).

Anders Poulsen (V):

Det er de faldne bemærkninger om tilbagevirkende kraft, der kalder mig herop igen.

Der er dog en vis tradition, godt nok spinke, men der er dog fortilfælde, for ændring med tilbagevirkende kraft, når det er af lempende karakter. Må jeg i den forbindelse pege på, at sidste gang dette var på tale – det var altså i 1975 – forelå der en redegørelse. Denne redegørelse sagde intet om de tidligere tilfælde af tilbagevirkende kraft, men i 1965 – dengang parcelhuse blev fritaget for kapitalvindingsskat; det var tidligere finans-

minister Poul Hansen fra socialdemokratiet, der gennemførte dette – blev der givet tilbagevirkende kraft i halvandet år, og der blev endda udbetalt temmelig store beløb, som tidligere var erlagt i kapitalvindingsskat af parcelhusejere. Så der er altså nogle fortilfælde at se på i forbindelse med tilbagebetaling.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Princippet om tilbagevirkende kraft kender vi skam godt, specielt når det drejer sig om kapitalvindingsskat. Hr. Anders Andersen og jeg har sammen med socialdemokratiske ministre tidligere gennemført love med tilbagevirkende kraft, når det gjaldt lempelse af kapitalvindingsskatten, og jeg synes også, at der, sådan som det er konstrueret, og sådan som loven stadig er konstrueret, vil være grund til at overveje det igen.

Men det kedelige ved denne sag – når nu hr. Anders Poulsen drager en bestemt sag frem – er jo, at det var venstre, der hindrede, at det fik tilbagevirkende kraft i sin tid. Fremskridtspartiet stillede forslag om tilbagevirkende kraft, men det sagde man var alt for voldsomt. Så stillede jeg et forslag om tilbagevirkende kraft, der ville opfange lige netop det tilfælde, hr. Anders Poulsen bringer frem, men det afviste hr. Anders Andersen på en temmelig hånlige og nedladende måde efter min opfattelse. Om den var hånlige eller nedladende, kan jeg selvfølgelig ikke vide, men sådan opfattede jeg det. Det prekære i denne sag er jo, at dermed har man ligesom låst af for at gøre noget i denne sag, og det er meget beklageligt.

(Kort bemærkning).

Anders Poulsen (V):

Nu forsøger jeg at låse op, hr. Bernhard Baunsgaard.

Ministeren har allerede i dag været inde på den forskel, der er imellem regeringsparti og oppositionspartier, og jeg må i sandhedens interesse sige, at som situationen var i 1979, kæmpede hr. Anders Andersen en brav kamp for at få fritagelsesbestemmelsen vedrørende ekspropriationserstatninger givet tilbagevirkende kraft, men han havde ikke mulighed for at komme igennem med dette synspunkt i regeringen. Det var altså den

[Anders Poulsen]

socialdemokratiske del af regeringen, der hindrede dette, uanset socialdemokratiets stillingtagen i 1965, som jeg har nævnt.

Formanden:

En kort bemærkning til hr. Bernhard Baunsgaard, og derefter vender vi tilbage til behandlingen af den sag, der er på dagsordenen.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er atter spørgsmålet om kapitalvindingskat og tilbagevirkende kraft. Ja, der er jo ingen, der har mulighed for at kontrollere det, der bliver sagt, nemlig at venstre egentlig gerne ville, men ikke turde for socialdemokratiet. Jeg kan i hvert fald konstatere, at hvis venstre havde villet, så havde de haft et solidt flertal bag sig i folketinget dengang. Skal vi nu til at lave tilbagevirkende kraft for en lov, så gør jeg meget kraftigt opmærksom på, at jeg ikke vil være med til at lave noget, der kun gælder et tilfældigt udvalgt tilfælde; så må det være generelt.

Ove Jensen (FP):

Indledningsvis vil jeg takke ordførerne for det konservative folkeparti, venstre, CD og kristeligt folkeparti for den tilslutning, de har givet til forslaget.

Skatteministeren indledte nærmest hovevende med, at vi nu havde fremsat det samme forslag 9 gange, underforstået, at hvis et forslag ikke fik tilslutning eller kunne samle et flertal første gang, det blev fremsat, så skulle man altså ikke komme med et sådant forslag mere.

Nu husker jeg tydeligt, at da jeg første gang fremsatte dette forslag, jeg tror, det var i 1974, var der overhovedet ingen tilslutning til det. Det vil altså sige, at med den opfattelse, de forskellige ministre og partiers ordførere her i folketinget har, er det nødvendigt at genfremsætte et forslag adskillige gange, før det begynder at få tilslutning. Det er dette forslag i hvert fald et tydeligt eksempel på.

Vi er kommet så vidt nu, at selv skatteministeren, som ganske vist afviser en afskaffelse, indrømmer, at den nugældende lov ikke er særlig hensigtsmæssig, og siger, at der vil komme forskellige ændringer fra skattemini-

sterens side. Det kan vi selvfølgelig kun være tilfredse med; nu må vi se, hvordan forslagene er udformet, når de til sin tid kommer frem.

Regeringen lægger tilsyneladende stor vægt på at få arbejdsløsheden afskaffet, hvis ellers man skal tro de udtalelser, som er kommet fra arbejdsministeren og forskellige andre medlemmer af regeringen. I modsætning til den dyng af lovforslag, regeringen vil komme med i den anledning, altså med henblik på at få mindsket arbejdsløsheden og sætte mere gang i produktionen, indtager dette forslag en helt tydelig særstilling. Det gør det, fordi en afskaffelse af kapitalvindingskatten og en gennemførelse af dette forslag for det første i modsætning til de fleste andre forslag ikke koster det offentlige en krone, idet nettoprovenuet af skatten, når alle forhold tages i betragtning, er negativ. For det andet indtager dette forslag en særstilling, fordi en gennemførelse af det virkelige vil sætte gang i produktion og beskæftigelse inden for både landbrug, industri og handel.

Det er jo en kendt sag, at kapitalvindingskatten gennem mange år har virket som en bremseklo på omsætning af landets faste ejendomme, erhvervsvirksomheder, goodwill og aktier, og der er utallige eksempler på kapitalvindingskattens samfundsskadelige virkninger inden for stort set alle erhverv.

I landbruget har konsekvensen været, at det er de gamle og udslidte landmænd, der sidder tilbage på gårdene. De har i mange år gerne villet sælge deres bedrift, men det har i mangfoldige tilfælde ikke kunnet lade sig gøre, fordi kapitalvindingskatten ville sluge så stort et beløb, at der ikke engang var penge tilbage til udbetaling på en bolig. Vi ved, at de unge landmænd har en produktion, der er 2½ gang så stor som de ældre landmænds, og derfor er det givet, at den forsinkelse i generationsskiftet, kapitalvindingskatten er skyld i, er med til at forøge arbejdsløsheden i landbrugets følgeindustrier. Det samme forhold gør sig gældende stort set inden for alle andre erhverv, og derfor er det nødvendigt med en total afskaffelse af denne skat inden for alle erhverv.

Hr. Karl Nielsen var uenig; han gik endda så vidt, at han udtalte om nogle bemærkninger til lovforslaget, at det var vås. Det er altså det dér med, at denne skat på samme tid

[Ove Jensen]

er både ungdomsfjendsk, pensionistfjendsk og samfundsfjendsk. Det vil jeg gerne uddybe lidt.

Forslaget er ungdomsfjendsk forstået på den måde, at de unge, som gerne vil i gang med en eller anden virksomhed, landbrug, eller hvad det kan være, ikke har mulighed for det på grund af kapitalvindingsskatten, fordi der ingen virksomheder eller landbrug er til salg.

Forslaget er også pensionistfjendsk, fordi det i mangfoldige tilfælde er således, at en person, som har haft en eller anden virksomhed, simpelt hen bliver frastjålet den opsparring, han har foretaget et langt liv for at have det lidt godt på sine gamle dage. Den opsparring bliver simpelt hen konfiskeret ved kapitalvindingsskatten, og derfor er skatten også pensionistfjendsk.

Skatten er i allerhøjeste grad samfundsfjendsk på den måde, at den giver mere arbejdsløshed, mindre produktion og dermed mindre valutaindtjening; det mener jeg er helt givet. Man kan sige, at der sådan set ingen grund er til at undre sig over, at det går så dårligt her i landet, som tilfældet er, når et flertal ønsker at opretholde en skat, der bevisligt kun har samfundsskadelige virkninger på produktion og beskæftigelse.

Dernæst er den særlige indkomstskat så kompliceret udformet, at det næsten er umuligt for almindelige mennesker at finde ud af, hvordan loven egentlig virker, og hvor meget de vil komme til at betale i kapitalvindingsskat ved salg af deres ejendom eller landbrugsvirksomhed. Det er en kendsgerning, at det i mange tilfælde slet ikke er så slemt, som det ser ud til, men alene skrækken for den store kapitalvindingsskat, mange mener de skal af med, afholder mange fra at foretage det generationsskifte, som ville være til gavn for så mange.

Jeg kan ikke lade være med at komme med en lille bemærkning til hr. Anders Poulsen fra venstre, som ganske vist gik ind for forslaget, men nævnte Surløkkesagen.

Det er således, at denne kedelige sag kunne have været undgået, hvis venstre havde kendt sin besøgstid i foråret 1975. Da fremsatte fremskridtspartiet et forslag, der gik ud på, at ekspropriation ikke skulle være underkastet kapitalvindingsskat. Dette forslag stemte venstre imod. Jeg kan gøre den tilføjelse, at der på det tidspunkt var 47 man-

dater, der stemte for forslaget, og at venstre havde 42 mandater. Det vil altså sige, at hvis venstre havde stemt for forslaget, så ville det være blevet vedtaget, og så ville Surløkkesagen og mange andre lignende sager, som ikke er blevet omtalt, og dem er der mange af, aldrig være opstået. Derfor er det efter min opfattelse lidt hyklerisk, når venstre nu forsøger at slå sig til ridder på at hjælpe disse mennesker, som helt givet er ramt urimeligt hårdt.

Som sagt er loven om særlig indkomstskat noget makværk med komplicerede regler, som medfører, at kun få kan finde ud af, hvordan loven egentlig virker. Dernæst er den særlige indkomstskat skyld i forøget arbejdsløshed, mindre produktion og dermed mindre valutaindtjening. Den bedste behandling, man kan give en lov med så mange samfundsskadelige virkninger, er selvfølgelig at få den ophævet hurtigst muligt. Det er den eneste rigtige udgang på denne sag.

Ministeren for skatter og afgifter (Lykketoft):

Jeg skal ikke tilføje noget til mine generelle betragtninger om kapitalvindingsskat. Vi får jo lejlighed til at diskutere konkrete ændringer på baggrund af et forslag fra regeringen her i foråret.

Jeg er nødt til at komme med nogle enkelte bemærkninger til hr. Anders Poulsens forslag på, jeg havde nær sagt at skamride Surløkkesagen endnu en gang fra folketingets talerstol. Jeg synes ikke, det er klædeligt for hr. Anders Poulsen, at han udlægger, hvad hr. Anders Andersen måtte have gjort som minister på området, uden at hr. Anders Andersen er til stede her i folketinget og er i stand til at bekræfte eller afkræfte, hvad hr. Anders Poulsen måtte påstå.

Om den konkrete sag er der det at sige, at folketinget i 1979 ganske klart tog den stilling, at der ikke skulle være fritagelse for kapitalvindingsskat. Det hang sammen med, at der var givet en betydelig ekspropriationsstatning, der vel dels gav dækning for ejendommens kontante værdi, dels for den kapitalvindingsskat, der faldt på ejendommen i praksis. Skatteyderne i det pågældende tilfælde deler kår med mange, mange, mange andre skatteydere. Der har været tale om en meget lang afdragsperiode, bevilget af hr. Anders Andersen som skatte- og afgiftsmini-

[Ministeren for skatter og afgifter]

ster, og med den sikkerhed, som loven kræver, hvis der skal gives en lang afdragsperiode.

Hvis disse skatteydere, denne familie skulle behandles anderledes, end de er blevet, som det er udtrykt i mit sidste brev til hr. Anders Poulsen, som han jo indirekte har refereret til her i dag, så ville der være måske tusinder af andre, der i årenes løb har betalt særlig indkomstskat, som med lige så fuld ret kunne bevilges eftergivelse. Det er det, sagen drejer sig om. Vi kan ikke tage ét tilfælde ud og sige: her er nogle konkrete omstændigheder, der gør, at det er særlig urimeligt, at der skal betales en skat, som er pålignet efter de dagældende regler. Der ville være massevis af andre mennesker, der med fuld ret, men med mindre bevågenhed fra pressens side, kunne have gjort de samme krav gældende.

Anders Poulsen (V):

Til ministerens bemærkning om, hvad der er klædeligt eller ej, skal jeg såmænd ikke komme med nogen kommentarer, det interesserer mig ikke voldsomt, hvad ministeren anlægges af bedømmelse i den forbindelse.

Det interesserer mig derimod, hvilken bedømmelse ministeren anlægges af den sag, vi her diskuterer. Der påstår ministeren, at det, sagen drejer sig om, er, om man skulle give tilbagevirkende kraft længere tilbage end til maj 1979, og siger, at det diskuterede man i folketinget allerede på daværende tidspunkt. Nej, hr. minister, det er ikke det, denne sag drejer sig om. Det, denne sag drejer sig om, er noget ganske nyt, nemlig at nu er der trang til stede, og dermed har ministeren lovhjemmelen til at eftergive den pålignede særlige indkomstskat, og lovhjemmelen findes i statskattelovens § 37.

Ministeren siger, at vi ville komme til at behandle denne skatteyder anderledes end mange andre. Det er heller ikke rigtigt. Jeg har flere eksempler på, at lokale amtsskatteinspektorer har eftergivet kapitalvindingskat af samme størrelsesorden som denne.

Må jeg så sige til ordføreren for forslagsstillerne, at man omgås sandheden temmelig letsindigt, og det gør man også i bemærkningerne til lovforslaget. Situationen i foråret 1975 var den, at den 23. april blev der indgået forlig mellem mit parti og socialdemokratiet. Det blev meddelt i skatte- og afgiftsud-

valget den 23. april 1975, jeg har en fotokopi af forhandlingsprotokollen fra udvalgmødet den pågældende dag. Den 30. april 1975 modtog vi et brev fra de andre partier, som hr. Ove Jensen nævner. På det tidspunkt, hvor man afsendte dette brev, vidste de pågældende partier altså, at vi havde indgået forliget, det var som nævnt meddelt i folketingets skatte- og afgiftsudvalg 7 dage inden vi modtog dette brev. Derfor er det ikke om os, betegnelsen »hyklerisk« i denne forbindelse skal anvendes.

Hagen Hagensen (KF):

Der er jo næsten ingen grænser for, hvad man kan blande ind i en sag, når vi drøfter den ved første behandling her. Jeg beklager meget, at man tager en enkelt sag, som for mig at se er afsluttet for år tilbage, hvis man da ikke skulle gøre det, som er det eneste rimelige og fornuftige, og det skulle man så også have gjort i 1979, nemlig at føre lovgivningen tilbage, således at der fra 1973, hvor man genindførte, at der skulle betales skat af ekspropriationserstatninger, havde sagt: nu vel, vi streger det hele, og så fører vi det tilbage.

Jeg tror, der er mange, der i årenes løb har haft det skralt og er kommet i klemme i kraft af det, der er passeret i årene fra 1973 og fremefter. Der er én sag, man særlig har drøftet, og hvor det også kan springe i øjnene, men jeg synes egentlig, at den hører hjemme et helt andet sted. Ministeren har visse beføjelser, og det er op til ham at bruge dem. Man kan spørge ham om det, og det har vi bl.a. spørgetiden til, men det vedrører i grunden slet ikke det, vi drøfter her i dag.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal ikke genoptage den diskussion, der nu har været om en bestemt sag, kun understrege, at hvad vi vedtager af lovgivning herinde naturligvis må være generelt. Vil man undtage nogen fra en lov, må man undtage samtlige fra en lov og ikke gøre som under enevælden, hvor kongen kunne gøre det i kraft af kongeloven.

Om selve lovforslaget skal jeg sige, at vi også vil benytte det som udgangspunkt i skatteudvalget til at drøfte, hvad vi skal foretage af ændringer i kapitalvindingsskatteloven. Det har været nævnt heroppefra, og jeg

[Bernhard Baunsgaard]

skal gentage det, at det er specielt med hensyn til fast ejendom, loven virker helt grotesk. Vi er tilhængere af, at der sker noget på området. Jeg forstår af forskellige ytringer, at det er ministeren også, og på et eller andet tidspunkt kommer vi igennem med et eller andet – jeg håber, det bliver inden sommer.

Ove Jensen (FP):

Uanset hvad hr. Anders Poulsen nu nævner af datoer for ændringsforslag fra april måned 1975, for hvornår der er stillet ændringsforslag i skatte- og afgiftsudvalget, så er det altså en kendsgerning, at den bestemte sag, Surløkkesagen, som hr. Anders Poulsen særlig har kørt på her i dag, kunne have været undgået, hvis venstre havde kendt sin besøgelsestid og havde stemt for det forslag, som var fremsat flere år før Surløkkesagen opstod. Det ville venstre altså ikke, og det kan ikke bortforklares ved at nævne en dato, hvor der er stillet nogle ændringsforslag i folketingets skatte- og afgiftsudvalg. Det kan man altså ikke redde den situation med.

Det er i øvrigt, nu da hr. Anders Poulsen har bragt denne gamle sag frem, beskæmmende for venstre, når man hører den forholdsvist store tilslutning, der i dag er til at få gjort noget ved den særlige indkomstskat, når man hører de partier, som ikke vil være med til at afskaffe den, men nok vil gøre noget ved den, og når man kender alle de problemer, denne skat har skabt for en masse personer og for samfundet som helhed i de mange år, der er gået siden 1975. Der hviler en stor byrde på venstres skuldre, når vi ved, at det er dem, der må påtage sig ansvaret for, at vi i de mange år siden 1975 har haft alle disse samfundsskadelige virkninger og personlige tragedier. Det kan man altså ikke bortforklare ved at komme herop og henvise til, at partiet har afleveret nogle ændringsforslag i folketingets skatte- og afgiftsudvalg den 23. april 1975. Så let går det ikke.

Men det er kun glædeligt, at venstre nu er blevet fornuftigere, og det er også glædeligt, at både det radikale venstre og socialdemokratiet er indstillet på at gøre noget ved den dårlige lov, vi har på dette område.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforlagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om investeringsfonds.

[Af Rahbæk Møller (SF) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 66. Fremsat 22/1 82).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Lykketoft):

Det forslag, SF her fremsætter, betyder for det første en indskrænkning af den kreds af virksomheder, der kan foretage henlæggelse til investeringsfonds, for det andet en ophævelse af retten til at benytte investeringsfonds til investering i maskiner og bygninger i udlandet samt i skibe under fremmed flag. Og endelig foreslås fristen for anvendelse af de henlagte midler ændret fra 12 til 4 år.

Jeg er i princippet meget langt enig i det forslag, der her er fremsat. Jeg kan sige, at der i den pakke af forslag, som regeringen i meget nær fremtid agter at fremsætte om forbedring af afskrivningsregler m.v., også vil indgå et forslag, der på væsentlige punkter er identisk med det, der her er til debat. Regeringen er enig i, at vi skal forkorte fristen for anvendelse af de henlagte midler og dermed få en investeringsfremmende effekt. Det, der er brug for, er ikke skattemæssigt at præmiere investeringer, der ligger 12 år ude i fremtiden, men at give en ekstra tilskyndelse til at få nogle investeringer frem her og nu. Derfor vil der i forbindelse med forbedring af afskrivningsreglerne være grund til at overveje ændringer af den art, SF her har foreslået.

Med hensyn til at begrænse kredsen af virksomheder, der kan foretage henlæggelser efter de retningslinjer, som ligger i negativli-